

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és szerdán.

Előfizetési árak:
 Helyben hazánál: ...
 Kész évre ...
 Fél évre ...
 Negyed évre ...
 Egy hónapra ...

Vidékre postán ...
 Kész évre ...
 Fél évre ...
 Negyed évre ...
 Egy hónapra ...

Hirdetések helyben ártandók.

Szerkesztőség:
 Kasinezy-utca 1. szám, földszint, balra.

Bérmontellen leveleket csak lemerített kézzel fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Kasinezy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazása szerint.
 Egy sor 5 kr. innep- és vásárnapján 3 kr.

Egy megdöntött cikk.

Arad, deczember 18.

Az „Egyetértés“ a legnagyobb őszinteséggel vallja be, hogy már csak úgy tudna lelkesedni a hazáért a muszka ellen, ha ő ülné a kormányon, de bizony Tisza alatt nem lelkesedik. Nincs is szebb az arany őszinteségnél. Minek azzal teketóriázni. A legtöbb ember szájában eddig is csak frázis volt a hazafiság, s ha a frázis nem fizeti ki magát, ám el vele! Csak hogy Tartuffinek még is meg volt ama érzéke, hogy az álarozót csak akkor dobta el magától, mikor célját már elérve hitte, holott a szélsőbal még nagyon is messze áll a céltől, már is azonképpen szellőzteti álarozát, hogy a hazafiság Tartuffjét nagyon is felismerhetjük alatta. És ha netalán ezen kiteltem kemény volna, ám olvassa ki a nevezett lap 346-ik számának vezércikkét akárki, s ha abból nem azt olvassa ki, hogy a haza iránti lelkesedés a miniszterelnök személyétől teszi függővé: térdén állva kérek bocsánatot.

S vajjon mi ezen a bálmulni való? Nem számos példát mutat-e a történelem, hogy mikor a pártoskodás betegséggé fajul, akkor a haza érdeke Hekuba! Mert ha a lelkesedés nem az ügyhöz, hanem személyhez van kötve, ha a haza iránti kötelezettség teljesítésének egyéni feltételei vannak, s az emberek a haza védelmére csak bizonyos, kormányozhatnámsági bér mellett lennének hajlandók fegyvert fogni? Bezzeg jaj lenne annak a hazának ismét, mint a milyen jai volt Mohinál és Mohácsnál: de Istennek hála, nem a pártos urak érdekéhez van ma fűzve az ország sorsa! Nem folyamodunk az „Egyetértés“-hez lelkesedési szabadalomért és nem kérjük tőle, mi árért dobtantana a földre, hogy abból bandériumok álljanak elő, és mi árért? Hanem azt mondjuk: „Három nap alatt fegyverben legyen egy millió ember! Rá dobtantunk a földre igen is és abból nem seregek kelnek ki, a melyek feltételeket szabjanak a veszélyben forgó haza elé, — hanem egy felfegyverkezett nemzet kel ki, melynek szíve egyszerre dobban, kardja egyszerre villámlik, fegyvere egyszerre dől-jül, s a harczok viharában, golyók záporában s az ágyak eget-földet rázó dörgeje közt, a haszerzeteknek csak egy tizparancsolatát ismeri, mely így kezdődik: „**En vagyok a te hazád, egyéni avagy pártérdeknek ne legyenek az előtetem!**“ És ha az „Egyetértés“ urai előbb kormányra akarnak jutni, és csak az után akarnak harcolni: őszsze fogja őket tiporni ez a nemzet!

Nem egyéni, nem párt tulajdon ez uraim, hogy párt érdek és párt felfogás szerint rendelkezünk felette? Hiszen ahoz, hogy akadjon szélsőbaloldali ember, és indíton szélsőbal lapot, mely egy orosz elleni háborútól a nemzeti lelkesedést akarja lehűteni, csak pár százezer rubel kellene. Ha Magyarország népét csak a szélbali topogás ragadhatná lelkesedésre a haza ellensége ellen, hát ama izzik után jögnék lenne ehinni, hogy igen is feltételekhez kötnék a lelkesedést, de mert azt hisszük s megvagyunk róla győződve, hogy ezikkiróján kívül az egész országban nincs egyetlen magyar ember, aki úgy gon-

dolkozna; mert megvagyunk róla győződve, hogy ezikkiróján eme megdöntött okoskodásait magok a párttagok is elítélik. tartózkodunk az erősebb kifejezésektől. Mert ilyen körülmények közt. józan fejjel, beszámítható állapotban magyar hazafinak ilyen cikket írni nem szabad!!

- t - a.

A delegációk egybehívásáról. Ugy budapesti politikai körökben, mint külföldi lapok budapesti tudósításaihoz sokat beszélnek arról, hogy tekintettel a külpolitikai helyzetre a delegációk legközelebb össze fognak hívatni rendkívüli ülésükre. Ez a kombináció, a jelen pillanatban legalább nem bír még valószínűséggel, mert a delegációk összehívása nélkül is megtalálhatni a módokat az esetleg szükséges való (kisebbség) rendkívüli kiadások fedezésére, éppen úgy, amint tavaly megtalálták azokat az első intézkedéseknél. A helyzet az utolsó órákban mit sem változott; s a „Journal de St.-Petersbourg“ fejtegetéseire több oldalról helyesen jegyzik meg, ha Oroszország — mint az orosz külügyi hivatal organuma állítja — csakugyan nem akarja a háborút, úgy itt a pillanat és rajta a sor ezt bebizonyítani.

Honvédek szabadságolása. A honvédelmi miniszterium a honvédegyeség ideiglenes szabadságolására nézve — mint a „Hircsaruok“ jelenti — új részletes rendelkezést és utasítást dolgozott ki, melyet ő felsége a király november 15-én Göcöllőn kelt elhatározásával jóvá hagyott s annak azonnal való életbe lépését elrendelte. Ez utasítást most közli a honvédegyeség „Rendelési Közlönye“ s betartása iránt a miniszterium már megtette a szükséges intézkedéseket.

A háborúról.

A bécsi katonai tanácsokozásokról a „Presse“ a következőket írja: Péntek délelőtt a bécsi Burg tanácskozási termében, ő felsége a király elnöklete alatt, ismét tanácskozás volt, mely azonban, a látszat szerint, inkább csak előkészület, egy legközelebb megtartandó nagyobb katonai értekezletre. Ezt abból következtetik, hogy Fejérváry báró a Bécsben idők magyar honvédelmi miniszter s Pejacevics gróf hadtestparancsnok, a tanácskozásban nem vettek részt. Az előbbi az értekezlet kezdetén, délelőtt 10 órakor a külügyminiszteri palotában tett látogatást, a hol körülbelül fél óráig időzött. Az előleges tanácskozásban ő felségén a királyon kívül részt vettek: Albrecht főherceg tábornagy, a hadsereg főparancsnoka, Vilmos főherceg tábornagy felügyelő, Bylandt gróf hadügyminiszter, Beck báró a tábornok főnöke s a hadügyminiszterium két osztályfőnöke. Cantörök délután a király hosszabban tanácskozott Albrecht főherceggel. — A „Bud. Corr.“ a következő táviratot közli Bécsből: Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter, ki szombat reggel ide érkezett, a nap folyamán több órai tanácskozásokat folytatott a közös hadügyminiszterrel, Tisza Kálmán miniszterrel, Orczy b. miniszter és Matlekovits államtitkár ma este ideértek, s Tisza Kálmán miniszterelnök megérkezése után nemsokára konferált Kálnoky gr. közös külügyminiszter és Szógyény osztályfőnökkel. Lehetséges hogy a bekövetkezendő közös miniszteri értekezletek, a melyek az esetleg szükségeseké váló katonai intézkedések pénzügyi oldalára fognak vonatkozni, ekkor befejezettek. Egészben véve oly összegről van szó, mely az 52% milliós hitel még fel nem használt maradványát is kisebb. — Miután ezen összeg hovatartozása iránt a delegációk vótumát előzetesen kinyerni szükségesnek nem mutatkozik, a pénzügyminiszter abban a helyzetben van, hogy az esedékes hányadot fedezheti. Illetékes körökben egyetlen momentum sem ismeretes, mely a tözdekében terjedő panique-ot indokolhatná.

A brüsszeli orosz felhivatalos a „Nord“ hosszabb pétervári levelet közöl, mely tagadja, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között

e pillanatban a háboru veszélyétől kellene tartani. Sem az orosz kormány, sem az orosz nép nem akar háboruszkodni s különben is semminemű elfogadható okot sem lehet felhozni arra, hogy a háboru veszélye bekövetkezhesék, valamint arra, hogy a háboru indokolt volna. A két kormány közt mutatkozó differenciák egyedül oka a bolgár kérdés, de Bulgária nem képez elégséges alapot arra, hogy miatta két állam háboruba keveredhetne. Coburg Ferdinánd herceg bukása idegen beavatkozás nélkül is bekövetkezik, s akkor a bolgár kérdést a hatalmak együttes eljárásával könnyű lesz megoldani. Az idézett forrás szerint az egész bonyodalmat a némes sajtó igazgatása okozta, mely az egyes lovasszeredeknek a helyőrség nélkül levő határállomásokra való elhelyezését szeretlenül felfújta.

A „Novoje Vremja“ a helyzetéről szóló jelentésében azt mondja, hogy az orosz kabinet, ha Ausztria-Magyarország Galiciában levő csapatainak létszámát felemeli, az ily módon történő elővigyázati intézkedéseken nem fog megütközni, hanem csakis saját katonai pozíciójának megfelelő megerősítésre fog szorítkozni anélkül, hogy ebből az állapotból valami politikai eseménynek kellene bekövetkeznie. A „Novoje Vremja“ e véleményre teljesen egyezik a szentpétervári irányadó politikai körök felfogásával.

Az angol lapok ma valamennyien háborus jelnek tekintik a „Ruskij Invalid“ cikkét s tulsúlyra emelkedik az a vélemény, hogy Németország és Ausztria-Magyarország — ha nem is fognak ultimátumot intézni az orosz kormányhoz — bizonyára diplomáciai jegyzék útján felvilágosítást kérnek a fegyverkezések felől és kifejtik a kívánságukat, hogy a tarthatatlank vagy így, vagy úgy, de véget kell vetni. Oroszország azon alternatíva előtt áll, hogy vagy enged, vagy kiáll a harcra. Nincs kizárva tehát — az angol lapok szerint — annak a lehetősége, hogy a tavasszal kitör a háboru.

Az a hír, hogy a román kormány intézkedéseket tesz arra nézve, hogy határait fedezze, ha esetleg Oroszország mint szövetséges ellen egy európai hatalom háborút indítana, teljesen alaptalan. A román kormány mindenesetre tenne katonai intézkedéseket egy háboru kitörésének esetére, de csupán Románia sajtó-biztonsága és semlegessége érdekében, mely utóbbit minden eshetőségre fenyegetés esetén is minden rendelkezésére álló eszközzel védeni fogja.

Vilmos császár szombat délelőtt fél 11 órakor Vilmos herceget, Moltke gróf tábornagyot, Waldersee grófot és Albedyll főhadsegédét és Bronsart hadügyminisztert fogadta.

A berlini tözsdén az a hír volt elterjedt szombaton, hogy a orosz minisztertanács egybe van hívva; mire nagy panik állott be és különösen a magyar járadék esőkként érzékelnyen.

A berlini lapok aggodalmasan írják a helyzetéről. A „Vossische Zeitung“ azt mondja, hogy a helyzet tartóhatatlan és aggasztó. A „Nord. Allg.“ megjegyzi, hogy a „Ruskij Invalid“ maga ellen fordította a fegyver élét.

Chyrowból (Galicia) jelentik deczember 17-iki kelettel:

A hadügyminiszterium sürgősen elrendelte a katonai barakkok haladéktalan felépítését.

A Fröhlich-féle vasutépítési vállalat sürgős meghagyás következtében tiszszerezett erővel dolgozik. De a vasuti kiegészítő munkálatokat is rendkívüli erővel folytatják. Sőt katonai segélykezést is kirendeltek a munkálatok gyorsítására. Ideiglenes kiterő állomások nagyobb számban állítanak fel.

A lakosság hangulata szerfelett aggódó. Számosan tesznek intézkedéseket arra, hogy a háboru kitörése esetén azonnal menekülhessenek.

Krakói jelentés szerint Windischgrätz herceg, a ki jelenleg Bécsben tartózkodik, vasárnap vagy hétfőn megérkezik és ismét átveszi az első hadtest parancsnokságát.

Dunajevski pénzügyminiszter, bár nem hivatott egyenesen Bécsbe, sietteté visszatérését onnan elutasította, hogy találkozzék Tisza miniszterelnökkel, a mivel különböző üzleti ügyeket akar elintézni, ezek közt a katonai ezélokra való pénzügyi előkészületek kérdését.

Krakóban híre jár annak, hogy az orosz vasutakon ismét csapatokat szállítanak Galiczia felé.

A bécsi és berlini sürgönyök, valamint a Londonban szombaton megjelent lapok vezércikkéi igen pesszimistlikusan nyilatkoznak a Ruskij invalid cikke által teremtett politikai helyzetről.

A Times és Standard egyetértőleg fejezik ki ama nézetet, hogy Oroszországnak kedve van a háborura és egy tavasszal indítandó háborura készül.

A Times bécsi levelezője azt jelenti, hogy az ottani hangulat kedvező arra nézve, hogy Oroszországnak ultimátum küldésük és kedvezőtlen válasz esetén gyorsan vonuljanak be az osztrák-magyar és német csapatok orosz területre.

Németország és Ausztria-Magyarország békét kívánnak, de olyan békét, mely biztonságát jelenesen és megszabadítsa őket a katonai terhektől. De ez csak úgy érhető el, hogy a támadó szövetség vagy megadásra kényszeríttessék, vagy pedig mérkőzésre legyen kénytelen. Most Oroszországtól függ, hogy melyik alternatívát akarja elfogadni.

A Standard szerint felmerült az az indítvány, hogy Oroszországtól felvilágosításokat kérjenek, vagy pedig Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország együttes komoly felelőtlást intézzenek a határon történő csapatmozgások miatt. Kálnoky gróf, a ki ebbe vonakodott beleegyezni a múlt héten, most állítólag beleegyeznék.

LEGUJABB POSTA.

— Az új francia miniszterium. melynek alakításába Carnot elnök nagyban befolyt, egészben véve, bárha mérsékeltlen is, mindenkit kielégít. A jobboldal nagyon óvatossá vária, míg a munkát megkezdik. Fájdalmasan érzik, hogy nincs a kamarában erős többség. A kamarák feloszlását ily körülmények közt minden percben várni lehet. De Mahy, az új tengerészeti miniszter s Le Timbre vezérkari főnök, amellet vannak, hogy a gyarmati politikában a vállalkozási szellemnek jobban kell érvényesülni s különösen azt óhajják, hogy a csapatok nyomuljanak be Madagascarba. Az orosz s az osztrák-magyar viszonyokra vonatkozólag a párisi lapok eddigi optimista nézeteibe most már némi aggodalom kezd belevegyülni. Kálnoky gróf maradását a külügyminiszteri széken francia politikai körökben a béke legbathatósabb bizonyítékaként tekintik.

— Ferdinánd fejedelem ismét „beszed“ tárgya s az orosz „Nord“ vele kapcsolatos békéltető cikket közöl. Bulgárián kívül semmi sincs, — ugymond — a mi Ausztria-Magyarország és Oroszország közt meghasonlást idézhetne elő; de a bolgár kérdést is bekéssen fogják megoldani, minthogy Ferdinánd fejedelem bukása közelebb várható (?) s akkor Ausztria-Magyarország Oroszországgal könnyen fog megegyezni.

TÁVIRAT.

— A bécsi tanácskozások —

Bécs, decz. 18. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.)
 Ő Felsőge elnöke alatt ma délelőtt egy óráig tartó minisztertanács volt, Tisza Kálmán miniszterelnök, Bylandt-Reid gróf közshadügyminiszter, Welsersheimb osztrák és Fejérváry báró magyar honvédelmi miniszterek részvételével. A minisztertanács előtt és után Tisza miniszterelnök hosszabban értekezett Kálnoky gróf külügyminiszterrel. Délután az összes miniszterek a külügyminiszteriumban tartottak három óráig tartó előértekezletet, melyben a holnapi koronatanács tárgyat beszéltek meg.

NAP TÁR.

Deczember 19. Hétfő. Róm. kath. napár: Nemesius vt. Prof. napár: Abraham. Görög orosz napár (deczember 7.) Ambrus. Nap két 7 óra 48 perczkor. Nap nyugszik 4 óra 8 perczkor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— A lyceumi eset alkalmából az „Alföld“ tegnapi számában lapunkra vonatkozólag is tesz megjegyzéseket és ad teleshöz tanácsokat. Egy ellenzéki lapot jellemzőleg, a sorok közt azt akarja értésünkre adni, hogy nekünk nem is illik kritika tárgyává tenni valamit, ami egy állami intézetben történik. Erre a cselődies felfogásra, melyet megtagadunk az „Alföld“-nek, csak az a megjegyzésünk, hogy nekünk hivatásunk ugyan nagyban és egészben támogatni a szabadelvű párt politikáját, de nem hivatásunk halgatni egyesek hibáiról, ha azok állami közegek vagy tisztviselők is. Követik ezt az egyedül helyes felfogást a budapesti szabadelvű párti lapok is, melyekben akárhánszor olvashatunk állami tanintézetek tanáraitól, állami rendőrségről, pénzügyi közegek visszaéléseiről stb. megjegyzéseket, kritikát és rosszaló észrevételeket. Mi közöltünk a lyceumban előfordult esetről néhány sort, az érdekelt apa elbeszélése alapján, mint a ki saját megjegyzése szerint nem találta elegendő elégtételnek azt az ígéretet, hogy az illető tanár meg fog dorgáltatni. Közöltük ceupán azon csejből, hogy hasonló esetek többé elő ne forduljanak. Magát az egész tanintézetet vagy annak tanári karát ezzel nem sértettük, nem is sérthetjük meg, s a tanári kar részéről ugyancsak az „Alföld“-ben megjelent nyilatkozatnak reánk is kiterjesztésében nem látunk egyebet, mint az esprit de corps-nak ezuttal helytelen alkalmazását. Vagy hogy példával is éljünk, vádolta-e valaki a budai II. ker. állam-gymnasium tanári karát antiszemitaással azért, mert az intézet egyik tanára, Tomor Ferencz antisemita volt s egy zsidó fiuvl szemben követett eljárásáért a lapok megrovótkák? Vagy lát-e abban testületi sérelmet az egyetem tanári kara, mert a budapesti lapok egyik-másik tanár előadásait vagy nyilvános viselkedését bírálta tárgyává teszik? A tanár éppen úgy eshetik hibába, mint más ember, de az egyes ember hibája még nem vehet árnyat arra a testületre, melynek tagja. Az iskola pedig nyilvános intézet s így nyilvános kritika alá is esik. A mi közlésünkben nem volt semmi rosszakarat, a mely kifejezése ellen a nyilatkozatnak, határozottan tiltakozunk. Azt a rövid közlést e lapok szerkesztője írta, a ki hosszú journalistikai pályája alatt soha sem irt semmit rosszakarattal. Azt pedig, hogy a közlés mennyiben lett volna s mi részünkről illetéktelen, egyszerűen nem értjük. Ezzel, s annak kijelentésével, hogy a napi sajtó hivatását illetőleg helytelen feltételeknek magunkat meg nem adjuk, részünkről is befejeztünk tekintjük az ügyet. Hogy az „Alföld“ ez eset alkalmából is tetszeleg magának a jezsuita szerepében, az az ő dolga.

— Az aradi kereskedő ifjak társulata által rendezett jótékony czélu hangverseny. Egy kiválóan sikerült hangversenyvel több. Ezt mondhatjuk a tegnap este megtartott hangversenyről, mely a kereskedő-ifjak társulata által rendeztetett a polgári iskola diáktermében. És ha csak annyit mondunk, akkor nem is voltunk igazságosak és méltányosak, mert e hangversenyről hízelgés nélkül

gal elmondhatjuk azt is, hogy ez a utelbék egyike. Már maga a prog- is oly változatosan és érdekeseen volt zézálva, hogy az előre is a legnagyobb élvezettel közeledtet, annyival inkább, mert a szereplők is mind kedvelt művészek és műkedvelők voltak. Az érdekelt fokozta továbbá a körülmény, hogy a hangverseny a polgári iskola valóságos izléses dísztermében tartott, mely az alkalommal először lett ilyen nagyban szabású hangversenyvel a közönség által felavatva. A kereskedő ifjak társulata, mely a szép iránt mindenkor oly nemes érzékkel viseltetik, az alkalommal egyesítette a szepet, az élvezetet a jótékonyasággal és a hasznossal, amennyiben egyfelől a jövedelem fele részét az éhező iskolás gyermekek javára szánta, másfelől pedig a terem használatáért felajánlotta díjjal a polgári iskola tartását gátdagította. A hangverseny a teljesen kiváló és a legdiszesebb, főleg női közönséggel zsúfolásig megtelt tereben pont 8 órakor vette kezdetét. Az első számot Chovan K. „Magyar táncok”, — Eötvös Margit k. a. és Schöndhal Gyula ur adták elő zongorán négy kézre, kiváló precizitással. Eötvös Margit k. a. egy újabb csillag a műkedvelők sorában, ki szombat este a tisztviselői kör estélyén, és tegnap ezen a hangversenyen ragyogott. Amott szavalatlag ragadta el a közönséget, itt pedig gyönyörű zongora játékkal nyújtott magasabb élvezetet, meatevével, Schöndhal Gyula urral együtt. Eötvös Margit k. a. különben nem ismeretlen a közönség előtt mint író is, mert már nem egyszer találkoztunk egy-egy sok szellemességgel írott dolgozatával a lapokban. A második számot Czanyuga Emma k. a. művésztiszteletével, a harmadik számot pedig Németh János ur éneke képezte. — Czanyuga Emma k. a. szavalt: „Ha volnék kis madár” című költemény szavalt; Németh János ur pedig Erkel F. „Hunyadi László” operájából a királyi dalt énekelte. A két művésztől nem mondhatunk semmit, mert őket már dicsegni nem lehet. Mind a kettő régi kedvence a közönségnek. Művésztük oly magas fokon áll, hogy azt csak élvezni tudjuk. A közönség rajong értük, valahányszor hallja őket, kifogyhatatlan az elismerésben. Es están is viharos taps jutalmazta közreműködésüket. A negyedik szám volt Méray-Horváth Károly urnak, az „Arad és Vidék” szerkesztőjének „A háliatlan kor” című felolvasása. — Méray-Horváth Károly ur ez estén mutatta magát be először Arad közönségének. Felolvasása igen sikerült és szellemes csavargé a szerelem világából. Kedves énléséggel, vonzó és mulatózó ötletekkel szavalt a szerelem három féle fázisát és végül a szerelemben a háliatlan kor. — A közönség jó ízben kacsagott és mulatott a szellemes felolvasáson, melyről elég lesz annyit mondanom, hogy M. Horváth ur ezzel kedvező alkalmat adott arra, hogy minél többször felkérjük hasonló szellemes csavargésekre. Biztosan mondhatom, hogy sorsát nem is igen fogja elkerülni. Az ötödik szám Beethoven, Trio op. 1-2 sz. adagója volt, előadva bagedűn, gondokán és zongorán Dances Ferencz, Schartner Sándor és Schöndhal Gyula urak által. — Mind kiváló erő, kik finom iránylatú és színesekkel adták elő a gyönyörű szemérvet. A hatodik szám Rau F. ur gordonka játéka volt. Előadta Goltzmann Adagió. — Rau F. serenata és Goltzmann Capricio darabokat. Ezek végzetével a közönség szűnni nem akaró tapsai folytán még előadta Schubert Ave Mariáját. Rau ur gordonka játéka a szó szoros értelmében művészi. Bence az aradi közönség egy oly jeles erőt bír, ki mindenkor a legnagyobb elismeréssel, ha szives közreműködésével ragyogtatja művésztét. Befolyásul Németh János ur énekelte a „szerelem csupán az élet” (Pünkösdi Florenzenben) című keringőt. — 8 azzal számot adtunk volna a tegnapi hangversenyről. Ha azonban hűek akarunk maradni, ki kell emelnünk, hogy a szereplőket mindan nyiszor óriási és szűnni

nem akaró tapsviharral jutalmazta a közönség. A rendezőség Etyös Margit és Czanyuga Emma k. a. szavaltak egy-egy igen csinos, díszes csokorral lepte meg. A csokoroknak már a tegnapi nap folyamán sok nézője akadt a Rosenblüh H. és Tárasa cég kirakalában. Az ének számokat és gordonka játékokat Schöndhal Gyula ur kísérte a nála már ismert precizitással és gondos előadással. Hogy az estély ily reményen fejt sikerült, az a szereplőkön kívül a rendezők érdeme is, s azok között az oroszlan rész Lendvai Sándor uré, ki fáradságtalan buzgalommal mindent elkötvetett, hogy a siker anyagilag minél teljesebb legyen. Végül elismerésünket fejezzük ki a rendezőségnek azért, hogy a polgári iskola dísztermében tartotta meg. Mert ez által az iskolának tett anyagilag jó hasznót, de másfelől ezzel bebizonyította, hogy nevezett terem a jelen viszonyok között ilyen célokra nem csak azért legalkalmasabb, mivel a központban van, hanem azért is, mivel oly kitűnő akusztikája van, hogy ehez hasonló árán nincsen. A zenei előadások itt minden szépségükkel teljes erőnyeréssel emelkednek, mi a hatást a legnagyobb mértékben képes fokozni. — A közönség egy kedves és élvezetes estély maradandó emlékeivel távozott. Erre tarsas vacsora következett a „Fehér Kereszt” új éttermében, a miről holnap.

Nemours.

— Háborús hírekről beszél most már mindenki Aradon is. A legártatlanabb jelenségekre is ráfogják, hogy — puskaporzszeirás elrendelt, komolyan esővéljük a fejüket az utca politikusai. Hogy háboru lesz, azt természetesen most is épp oly bizonyosan állítják mint tavaly, mikor a delegációk összehívásáról volt szó. Mikor most nemrég egy hadmérnöki bizottság a várbán vizsgálatokat teljesített, már szinte látták sokan a muszkát a Maros mellett. A kávéházakban a fekete kávénál is teketóbb szinben látják a helyzetet a egyik vagy másikban megszületik a hír, kikerül az utcára s estig már mindenki tudja, hogy a mi házi ezredünk is megkapta már a felzárkóztatást, hogy legyen készen. A törzsi árfolyamok természetesen szintén hitelen forrásokul szolgálnak a táviratszolgák különben is valóóságos ostromnak vannak kitéve s nép részéről. Nem jött e fontos sürgöny a háborúról? Hangzik fel a kérdés, s midőn a távirat embere komolyan megesővéljük a fejét és kijelenti, hogy nem tud semmit, hát mindenki azt hiszi, hogy tud mindent, csak nem akarja elárulni a hamis. Ki esődjája aztán, hogy ilyenformán egész ürgönyemények is keletkeznek. Nagy az énléség: persze a népfelkelők között is. Ők a legbiztosabba veszik a dolgot és szinte örülnek az érdekes szerepnek. A bakavilágban a szerelem agioja nő. A Juci sebalányok szeme könybe lábad, mikor a hadfi panganejára ütve beszél a háborúról. És én Istenem azokban a derék trombitásokban és muzsikásokban a kik a legjobb kedvvel muzsikálnak a „Fehér Kereszt”-ben, szinte a háboru híreiket akarják felfedezni. Persze azért jöttek, hogy az ezredbelieknek jobb kedvük legyen menni. Mert menni fognak bizonyosan. „Hiteles” forrásból merítik azt is, hogy egyik aradi közgyűlésnél már végrendeletet is csináltakott egy megjejt rezervista és egy szóval mindenki és mindenütt a háborúról beszél. És hogy ennek a sok beszédnek mi lesz a vége, azt nem tudni. Háboru? Vajjon?

— Az aradi (uj) tűzoltóegylet választmánya Heeger Ernő elnökölte alatt tegnap délelőtt a városbáz földszinti dísztermében választmányi ülést tartott Stankovits Milos, Millig Mátyás, Gyöngyössi Albert, Fiola Mihály és Csóthy Nándor parancsnokok jelenlétében. Heeger Ernő elnök üdvözölte a választmányt, megüdvöztetett nyilvánította az ülést. Erre Stankovits Milos felolvasa a választmány jelentését, mely tudomásul vétetett, majd Novotny Lajos alparancsnok jelentése olvasta-

tott fel, a flumei országos tűzoltószövetség közgyűléséről. Az országos tűzoltó szövetség közgyűlésén az ország különböző városából 126 egylet 1200 tűzoltóval képviseltette magát. — A flumei tűzoltókról általában azt tapasztalták a gyakorlatok alkalmával, hogy kellő gyakorlat és készséggel bírnak, de az a jártasságot és sikert mégsem bírták felmutatni, mint a mi tűzoltóegyletünk. A vendégszeretetre nézve azt jegyzi meg Novotny Lajos osztályparancsnok, hogy nem valani rokonszenves volt. Továbbá tudomásul hozott a választmány, hogy az egylet tagjai a múlt hónap 30 (tűzorségi) szolgálatot teljesítettek a színháznál, melyen 60 egyleti tag vett részt, kik rendszeren és dicsegetesen feleltek meg kötelességüknek. Szégen hoffer tűzoltó czég, melynél egy szivattyú vásároltatott 100 forintot küldött az egylet rendelkezésére a szegényebb tűzoltók egyenruhájának költségeire. Végül a választmány az év végén megjejtetni szokott leltár felülvizsgálására Stankovits Milos és Csóthy Nándor parancsnokokat küldte ki.

— Egy lázító aradi dákóromán. P. Gy. dr. aradi előkelő román, szombaton este 1/4 órakor egy aradi vendéglő-helyiségben ittas állapotban a magyar nemzet elleni gyűlöletének nyilvánosan adott kifejezést. A többek között a magyar nemzetet, a magyar kormányt, Kossuth Lajos nagy hazánkfiát disznóknak nevezte és előtte minden magyar ember a kinem beszél a román nyelvet disznó és gazember, aki elnyomja a román nemzetet. Hanem — mondá — úgy sem sokáig tart, mert „jön a muszka” és akkor mint testestől-lektestől muszkarabát elsősor, a kifejezést ragad a magyar nemzetre. P. Gy. dr. e vad kifejezéseiről, mint halljuk, a kir. ügyészségnek a mai nap folyamán már megfogják tenni a feljelentést. Itt még megjegyezzük, hogy P. Gy. dr. józan állapotban igen finom modoru ember és még a légynek sem szokott ártani, hanem mikor a bor rajta erőt vesz, elragadja őt a végtelékig a magyar nemzet elleni vad gyűlölete.

— Kérélem. Aradváros mélyen tisztelt közönségéhez! Soba sem fordultunk hiában a nagy közönséghez. Valahányszor a szűlőlen árvák érdekében emeltek fel eső szavainkat: megballgatásra találtunk, s kiki tehetségével mérten egész ürgönyemények is keletkeztek. Sietett enyhíteni az elhagyottak fájdalmát, a kisedek nyomorát. Arad város méltó önmagához, segélyezte mindenkor alólított egyesületet, mely ép e segély folytán teljesíti nemes feladatát, valósítja meg kitűzött célját. Most is e nagyjelű közönséghez fordulunk, most is e közönséghez szőlítjük fel adekozásra ama jótékony tombolához, melyet az 1888. évi január 14-én tartandó álarcszótánczvizsgálat alkalmával rendezünk. Legyen bármily csekély az ajándék szivesen fogadjuk, hisz a legkisebb felat is enyhíti az éhező gyötrelmet, oszlatja a szenvedő nyomorát. Adakozunk a szűlőlen árvák érdekében! Az ajándék tárgyakat kérjük a vigalom napjais Remetay Korisanzky Berta vagy dr. Hudecz Ferenczné egyleti alelnöknőkhöz, esetleg a védnök bármelyikéhez küldeni. Az ég áldása kísérje a nemeslelkű adakozókat. Arad 1887. december 12-én. Az aradi polgári jótékony nögylet nevében özv. Purgly Jánosné fő védasszony. Dr. Mulek Lajos e. titkár.

— Ki lesz polgármester Karánsebesen? Karánsebes város több igen tekintélyes pol-

gára felkérte Dobó Lászlót. Temes vármegye ékes szavu és tollu főjegyzőjét, hogy vállalná el az ottani polgármesteri hivatalt. — Dobó főjegyző azonban kijelentette előtűk, hogy a jelöltséget nem fogadhatja el.

— Katonazena. A „Fehér kereszt” emeleti nagytermében, mely újonnan és sok izléssel lett berendezve, kedden és csütörtökön este terített asztalok mellett a 33. gyalogezred zenekara fog hangversenyszni. Belépti díj 20 kr.

— Felhívás a tánczra. Nem követünk talán el indikreziót, ha az alábbi felhívás értékének és hatásának érdekében eláruljuk, hogy az egy nagyon szép fiatal asszony tollából ered. Jogos és indokolt panasz hangzik fel ebben, s mi sietünk átadni a szót a kedves panaszolóknak: „Ne vegye rossz néven se az isten, se a férjem, hogy félig meddig szerencsétlenségnek mondom azt, hogy tisztviselőnek a felesége lettem. Arról, hogy az én drága tisztviselő férjemben a napnak milyen kevés és milyen rövid idején át lehettem gyönyörűséget, nem is szólok. Ezen már segíteni nem lehet. De hát legálabb másokban leljek azt, gondolám és ezért fokozott nyájassággal kértem meg, hogy es idén vigyen el egy párszor — tánczolni. Kész örömmel egyezett bele, hanem kijelenté, hogy ő csak „szakmulateagokra” visz el. Később tudtam meg, hogy ezek alatt a tisztviselői-estélyeket érti. No lám, még a bálon is tisztviselő akar lenni a rozsl! En ugyan nagyobb dolgokról álmodoztam, de szives örömet nyugodtam meg ebben is. Egy tisztviselő neje úgy se kívánhat sokat az urától. Elmentünk most szombaton először. No hát, bigyék el kérem, most már nem is kívánokom máshova. Olyan aranyos meg mulatság az. Mert jönnek ám oda mások is, nemcsak tisztviselők, és ezek is mintha sohasem is lettek volna iradokabátban. Annyi kedély, oly semmi fesszegek, hogy már jobb mulatságot nem is kívánhattam volna! Önök most kíváncsian várják, hogy hát mire akarok én panaszkodni, ha olyan nagyon el vagyok ragadtatva. A tánczosokra? Oh nem. Ezek nagyon jól viselik magukat. Hiszen éppen érettek emelek szót az én — kollegáimhoz. Képzelmek, hogy egy ilyen pompás mulatságon alig volt egy négyesre való nő! Pedig kár ezt úgy elhanyagolni. Mondhatom hogy a férjek nagyon jól viselik magukat és mind bemennek egy mellék-szobába. Egész este szinöket se látjuk, híriket se halljuk, szabad a vásár. Olyan jó kis melék-szoba az, hogy a mi jó uraink reggelig is szivesen elfelejtenek minket a muzsika mellett. Hát jöjjenek kérem minél többen, mert ezek az estélyek megfizethetetlenek ám és többit érnek a legjobban rendezett rendez-vousnál. Megsugom előre, hogy a legközelebbi Sylvestertestén lesz. De aztán ott legyenek ám!

Holnap, kedden, FENYÉRI MÓR jutalomjátékúal, bérletszűnnetben e szűnpadon előzör:

Papageno, vagy: a mi eselédünk.

Bóbózat 4 felvonásban. Irta: Kneisel.

Felelős szerkesztő és kiadó: HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

A „Fehér kereszt” szálló újonnan berendezett díszes TÁNCZTERMÉBEN kedden és csütörtökön terített asztalok mellett a 33-ik gyalogezred zenekara játszik fuvó és vonó hangszereken.

Belépti-díj 20 kr.

A tisztelt közönség szives pártfogását kéri

Pohl Károly, vendéglős.

Kevermes, decz. 16.

„Basakodó tanító” című e lap 339. száma nyiltterben Grünberger Móritz által írt hamis szipiars az választom: hogy nem tartom érdemesnek rá felenni; migam az ott ígért „saját levagkorbacával” jön, hogy avval a szintén „illekés helyről jövö sügöt” annál csattanósbabban visszasugjam, valamint jól ismert idelelen prókatorának is.

Rittner Jakab.

Részletfizetés mellett is kaphatók: a legújabb divatu női ruhák, mantillok, kabátok, felöltők, esőköpenyeg, bundák, gyermek kabátok, továbbá vásznak, chiffonok, oxfordok, kanavaszok, barkettek, fekete ternők mindenféle ruhaszövetek ágy- és asztal-terítők, függönyök, férfi- és női ingek.

ROSER és STERN 729-10.10 ezölt

Hartmann Jakab, divat és kész női ruha raktárban, ARADON főtr 9 sz. kaszinó épület.

* E rovatt alatt közöltökt nem vállal semmiféle felelősséget a szerk.

Igen ezélszerű és jutányos karácsonyi és ujévi ajándékok felnöttek és gyermekeknek.

Levélpapírok csinos dobozokban, szines virággal, gyermekalakok, sport feliratokkal stb. Mistle mill, Margaret mill, Mary mill, Gladstone mill, Stuart mill, Ivory stb., stb.

Billet de Correspondance, csinos dobozokban, virágokkal, alakokkal, sima, fehér és szines.

Emlékkönyvek és albumok bűrben, pelücheben, vászonban és egyéb díszes művészteti kivitelben.

Festékszűkrények, iskolai, aquarell és dilettáns czelokra, 40 krajczártól 10 forintig.

Tollszűkrények, gyöngyház, elefántcsont betéttel, berendez esel s a nélkül; sok más ezélszerű tárgy, a melyért a kitett pénz nem hiábavaló kiadás.

Üdvözölő kártyák és levelek, a képzelhető legművésztiesebb kivitelben, igen olcsó árak mellett.

Szivarka hüvelyek (valódi francia) és töltő gépek.

Író-, levél- és csomagoló papir gyári raktár. Saját készítményű írkaák, fűzetek és üzleti könyvek, Géplevélböritékok gyári árakon.

NÉVJEGYEK a legelegánsabb kivitelben.

Rajz-, író- és festőszerek, Körzők és rajzeszközök legjobb választékban.

Nyomtatványszerek saját nyomdamban a legújabb minták szerint gyorsan és olcsón elkészíttetnek.

Kötelezvények, házbérszerződések, házbérekönyvecskék, meghatalmasok, költségjegyzékek, keresetek, kérvények stb. készletben van

BLOCH H. papirkereskedésében Aradon, Herman-udvar.